

(א) [פסחים פ"ו: ט] דמריס
[א: כ] א כמרות כ
(ד) קדושין ט"ז א [ד] מנחת
סה: סוף מס' ד"א
(ו) סנהדרין ק"ז: א [א] פסוה
מ. סנהדרין ק"ז: א
(ח) מגילה ט"ז: ט [ז] זיל
[דמנאי: ט] [לקמן ג'ג]
(ט) [ע"י אר"י פרק ל"ד]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כי מוריד
לגבות לברות שם הגה"ר

גליון הש"ס

גב' עד יעקב לא היה
חולשא. ע"פ ז"כ דף
ט"ז ע"ב חזק"ה ד"ה שכל
וע"פ רש"י במוטם בלשונות
(כ"ח) בפקוק ומה ה"ל
ישלמה ובחוקי שם:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה משמין
דימין לא בפחות ט"ו.
ז"כ ורמב"ם מפרש
משמין א"כ שמשמיות
הפחות וטמן הח"י וכן
פ"י ב"כ ק"ו ע"א:

לעני רש"י

צנטיני"ר [צנטיניני"ר].
משקל של מאה תירוד.
פרונצ"ש [פרונצני"ש].
פולי ברובים.
גובריני"ל [גובריני"ל].
הגה הספינה.

מוסף רש"י

מכאן שמסרביץ לקטן.
מלקבל דכתיב עד שפירש בו,
ואין מסרביץ לגדול. שכן
גמלאים שאלמו לנאכיהם
כן מפשה, ולא סרבו בו,
ולטו אמרי כי כמזכר ללן
עד ופלאר בם מאל (פסחים
פ"ה). עובר לטורה. ככל
מקום שיש סומרים מקלנין
אומי כמורת שקלים
(בבב"ר טו). קנטרי. מאה
סלים ככל שקל (שם).
פירשה גדה. שמו"ל
אורח כנשים עלומו ה"ס
ונמלח הפיקס (בראשית
י"ח ט) חזק יוחק ממלה
ומל וכן הנקרא, אבל לא
העונות ששמה היא
צנומה (ד"ה י"א).
ירשאל אדם באכסניא
שלו. לאש על האשה
ולאשה על האיש (בראשית
י"ח ט). אין שואליש
בשלוש אשה כלל. שאם
ממן שאלת שלם ישו
כנילים זה עם על ידי
שלום ויבואו ללוי מיכה
(דברים טו). ואדוני זקן.
שמי אמרה לשון מזי
ובשגלה הקב"ה ללוי מיכה
לנאכיהם כגרי למה זה
למקפה שרה וגו' ואלו זקנים
ושניה הדבר מניי העולם
(יבמות ט"ה). בעא רחמי
והוה חולשא. כ"כ שאל
פנאי לבניו לנא כל אחד
ואחד ממקומו להיות עליו
בשעת מיתה. שכינ שואלין
שנפל למטה יודעין שימות

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פ"ו.

עין משפט
נר מצוה

א ב מ"י פ"ח מהל'
אסורי ביאה הלכה ה'
סמג לאין קבו טו"ע
ה"ה ע"כ כ"ה סעף ו'
וכפי' הוסי':
יא ג מ"י פ"ט מהלכות
שפירות הל' ג סמג
עשין פט טו"ע ח"מ ס'
שלא סעף ג:
יד ד מ"י פ"ב ע"ה הל'
ס סמג עשין ט'
טו"ע ח"מ ס' ע"ה ס"ב:

תורה אור השלם

1 ויפצר בם מאד א"ר אלעזר ב⁶ מכאן שמסרביץ
לקטן ואין מסרביץ לגדול כתיב² ואקחה פת
לחם וכתיב³ ואל הבקר רץ אברהם אמר רבי
אלעזר ב⁶ מכאן שצדיקים אומרים מעט ועושים
הרבה רשעים אומרים הרבה ואפילו מעט
אינם עושים מנולן מעפרון מעיקרא כתיב
ארץ ארבע מאות שקל כסף ולבסוף כתיב
וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם
לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת
ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר דלא
שקל מיניה אלא א² קנטרי דאיכא דוכתא דקרו
ליה לתיקלא קנטורא כתיב⁶ קמה וכתיב
סלת א"ר יצחק מכאן שהאשה צרה עיניה
באורחים ותר מן האיש כתיב⁶ לוישי ועשי
עוגות וכתיב⁷ ויקח חמאה וחלב וכן הבקר
ואילו לחם לא אייתי לקמיהו אמר אפרים
מקשאה תלמידו של רבי מאיר משמיה דרבי
מאיר אברהם איבנו אוכל חולין בטוהרה היה
ושרה אמנו אותו היום פירסה גדה⁸ ויאמרו
אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל
להודיע ששרה אמנו צנועה היתה אמר רב
יהודה אמר רב ואיתימא רבי יצחק יודעים
היו מלאכי השרת ששרה אמנו באהל היתה
אלא מאי באהל כדי לחבבה על בעלה רבי
יוסי ברבי חנינא אמר כדי לשגר לה כוס של
ברכה תני משום רבי יוסי למה נקוד על אוי
שבאליו לימדה תורה דרך ארץ שישאל
אדם באכסניא שלו⁷ והאמר שמואל א⁸ אין
שואלין בשלום אשה כלל יעל ידי בעלה
שאני⁹ אחרי בלותי היתה לי ענדנה אמר רב

קנטרי. משקל גדול שקורין צנטיני"ר מאה מנה: עוזר לסוחר.
ממלך שכל מקום היה מתקבל בשקל ואיכא דוכתא דקרו לקנטרי
תיקלא: סולת. עדיף מקמח: מכאן שהאשה עיניה צרה באורחין.
היא אמרה קמה והוא סולת: פירסה גדה. חזר להיות לה אורח

HebrewBooks.org © Moznain Publishers. No commercial use allowed.

ויפצר בם מאד א"ר אלעזר ב⁶ מכאן שמסרביץ
לקטן ואין מסרביץ לגדול כתיב² ואקחה פת
לחם וכתיב³ ואל הבקר רץ אברהם אמר רבי
אלעזר ב⁶ מכאן שצדיקים אומרים מעט ועושים
הרבה רשעים אומרים הרבה ואפילו מעט
אינם עושים מנולן מעפרון מעיקרא כתיב
ארץ ארבע מאות שקל כסף ולבסוף כתיב
וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם
לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת
ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר דלא
שקל מיניה אלא א² קנטרי דאיכא דוכתא דקרו
ליה לתיקלא קנטורא כתיב⁶ קמה וכתיב
סלת א"ר יצחק מכאן שהאשה צרה עיניה
באורחים ותר מן האיש כתיב⁶ לוישי ועשי
עוגות וכתיב⁷ ויקח חמאה וחלב וכן הבקר
ואילו לחם לא אייתי לקמיהו אמר אפרים
מקשאה תלמידו של רבי מאיר משמיה דרבי
מאיר אברהם איבנו אוכל חולין בטוהרה היה
ושרה אמנו אותו היום פירסה גדה⁸ ויאמרו
אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל
להודיע ששרה אמנו צנועה היתה אמר רב
יהודה אמר רב ואיתימא רבי יצחק יודעים
היו מלאכי השרת ששרה אמנו באהל היתה
אלא מאי באהל כדי לחבבה על בעלה רבי
יוסי ברבי חנינא אמר כדי לשגר לה כוס של
ברכה תני משום רבי יוסי למה נקוד על אוי
שבאליו לימדה תורה דרך ארץ שישאל
אדם באכסניא שלו⁷ והאמר שמואל א⁸ אין
שואלין בשלום אשה כלל יעל ידי בעלה
שאני⁹ אחרי בלותי היתה לי ענדנה אמר רב

חסדא אחר שנתבלה הבשר ורבו הקמטין נתעשרו ונתפשטו הקמטין וחזר היופי למקומו כתיב⁹ ואדוני זקן
וכתיב¹⁰ ואני זקנתי דלא מותיב הקב"ה כדקאמרה איהי תנא דבי רבי ישמעאל¹⁰ גדול שלום שאפי' הקב"ה שינה
בו שנאמר ויתצחק שרה בקרבה וגו'⁹ ואדוני זקן וכתיב¹⁰ ויאמר ה' אל אברהם וגו' ואני זקנתי¹¹ ותאמר מי מלל
לאברהם הניקה בנים שרה כמה בנים הניקה שרה אמר רבי לוי אותו היום שגמל אברהם את יצחק בנו עשה
סעודה גדולה היו כל אומות העולם מרגנים ואומרים ראיתם זקן וזקנה שהביאו אסופי מן השוק ואומרים בנינו
הוא ולא עוד אלא שעושיין משתה גדול להעמיד דבריהם מה עשה אברהם איבנו הלך וזימן כל גדולי הדור
ושרה אמנו זימנה את נשותיהם וכל אחת ואחת הביאה בנה עמה ומניקהתה לא הביאה ונעשה גם בשרה אמנו
ונפתחו דדיה כשני מעיינות והניקה את כולן ועדיין היו מרגנים ואומרים אם שרה הבת תשעים שנה תלד
אברהם בן מאה שנה יוליד מיד נהפך קלסתר פנים של יצחק ונרמה לאברהם פתחו כולם ואמרו¹² אברהם
הוליד את יצחק¹⁰ עד אברהם לא היה זקנה ומה עשה אברהם כהדי יצחק כהדי יצחק משתעי כהדי
יצחק משתעי כהדי אברהם אתא אברהם בעא רחמי והוה זקנה ויצחק ויצחק ויצחק ויצחק ויצחק ויצחק
הוה חולשא אתא יעקב בעא רחמי והוה חולשא שנאמר¹⁴ ויאמר ליוסף הנה אביך חולה עד דאתא אלישע לא
הוה דחליש ואתפח אתא אלישע בעא רחמי ואתפח שנאמר¹⁵ ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו מכלל דחלה
חלי אחריתי תנו רבנן¹¹ שלשאה חלאין חלה אלישע אחד שרדפו לגיחו בשתי ידיו ואחד שגורה דובין
בתניקות ואחד שמת בו שנאמר¹⁵ ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו: אלא עד שלא יתחילו
במלאכה צא ואמרו להם על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית כו': אמר ליה רב אחא בריה דרב
יוסף לרב חסדא פת קטנית תנן או פת וקטנית תנן אמר ליה האלהים צריכה וי"ו¹² כי מורדיא דלברות:
רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו צריך הכל כמנהג המדינה: הכל לאתויי מאי לאתויי הא¹³ דתנן השוכר
את הפועל ואמר לו כאחד וכשנים מבני העיר נותן לו כפחות שבשכירות דברי רבי יהושע וחכמים ואומרים
משמנין בנייהם: **מתני'** ואלו¹⁴ אובלין מן התורה העושה במחובר לקרקע בשעת גמר מלאכה ובתלוש
מן הקרקע עד שלא נגמרה מלאכתו ובדבר שגידולו מן הארץ שאין אוכלים העושה במחובר לקרקע
בשעה

1 (א) [פסחים פ"ו: ט] דמריס
[א: כ] א כמרות כ
(ד) קדושין ט"ז א [ד] מנחת
סה: סוף מס' ד"א
(ו) סנהדרין ק"ז: א [א] פסוה
מ. סנהדרין ק"ז: א
(ח) מגילה ט"ז: ט [ז] זיל
[דמנאי: ט] [לקמן ג'ג]
(ט) [ע"י אר"י פרק ל"ד]

ומתקלנין ובלין [סנהדרין ק"ז]. ואחד שגירה דובין בתניקות. בעון שגיה לזכים בתניקות (סוטה טו.). חלה את חליו אשר ימות בו. מלה מלה, את חליו מתי, ומד אשר ימות בו (שם).